

STRATEGISCH INTEGRAAL HUISVESTINGSPLAN LEUSDEN 2015-2030

STATUS: 1.0 DEFINITIEF

26 OKTOBER 2015

DE ZEVEN 'NIET-MFC' SCHOLEN

INHOUD

Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doelstelling	6
1.3 Basisdoelen	7
1.4 Leeswijzer	8
2. Leusden in vogelvlucht	9
2.1 Leerlingenaantallen en ruimtebehoefte	11
2.2 Voedingsgebieden	12
3. Trends en ontwikkelingen	13
3.1 Passend Onderwijs	16
3.2 Aspecten van Integraal kindcentrum	18
3.3 Multifunctioneel gebruik	19
4. Beleidskader onderwijshuisvesting	20
4.1 Kaders en uitgangspunten	23
4.2 Spreidingsgebieden	26
5. Uitwerking in spreidingsgebieden	27
5.1 Berkelwijk	32
5.2 Groenhouten	36
5.3 Achterveld	41
6. Huisvestingsagenda 2015-2030	44
7. Financieel overzicht	47
8. Tot slot	48
Bijlage lijst met afkortingen en colofon	48

VOORWOORD

In elk plan voor onderwijshuisvesting is de relatie tussen de gebouwen en ontwikkelingen die invloed hebben op de (organisatie van) het onderwijs essentieel. Gemeente Leusden stimuleert ontwikkelingen die hoge kwaliteit van onderwijs bevorderen. Het college heeft in haar uitvoeringsprogramma Passend Onderwijs en het stimuleren van integrale kindcentra benoemd. In dit plan zult u lezen over die ontwikkelingen en hun relatie tot nieuwbouw van zeven 'niet-MFC' scholen in Leusden en Achterveld.

Met dit meerjarenplan zal gemeente Leusden aan die zeven scholen vervangende nieuwbouw geven. Dit deden we al voor andere scholen die in zogenaamde Multifunctionele centra zijn en worden gehuisvest: Antares (2011), Atlas (2016) en Atria (2017). Zodoende is de scholenvoorraad in Leusden binnenkort overal van uitstekende kwaliteit.

Het pad van nieuwbouw is om verschillende redenen gekozen. De bestaande scholen zijn oud en financieel afgeschreven, er is gespaard uit rijksmiddelen om nieuwbouw mogelijk te maken, duurzaamheidsdoelen meenemen in nieuwbouw is makkelijker. 'Oud' vertaalt zich ook in kansen voor het onderwijs. Belangrijk doel is de toename van leegstand in veel scholen tegengaan met aanpassing van ruimtebehoefte in nieuwbouw. Schoolbesturen zijn sinds 2015 verantwoordelijk voor de gehele exploitatielasten van hun gebouwen, leegstand is ook vanuit die invalshoek onwenselijk. Beter met onderhoud en energie omgaan biedt immers elders in de begroting mogelijkheden.

Gemeente Leusden is hoofdzakelijke financier van de vervangende nieuwbouw voor de zeven scholen, dit is ook haar wettelijke taak. Als gemeente reserveren we rijksmiddelen in de reserve onderwijshuisvesting. Wij staan voor effectief gebruik van middelen en zijn daarom voorstander van groepering van de zeven scholen op drie locaties.

Gemeente Leusden stimuleert ondertussen van harte de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulpinstellingen. Nieuwbouw van de zeven scholen is een uitgelezen kans om het kind van 0-12 jaar nog beter te ondersteunen in zijn groei.

Erik van Beurden

Wethouder

SAMENVATTING

Met het *Strategisch Huisvestingsplan Leusden 2015 – 2030: de zeven 'niet-MFC' scholen* ontvangt u een meerjarenplan ter besluitvorming voor nieuwe onderwijshuisvesting in Leusden en Achterveld.

Ons voorstel sluit aan bij een gedeelde visie op onderwijsinhoudelijke en maatschappelijke vernieuwing met het onderwijsveld.

Tegelijkertijd stelden we beleidsuitgangspunten op die in geval van (ver)nieuwbouw belangrijke en nieuwe ontwikkelingen zoals Passend Onderwijs, doorlopende leerlijnen 0-12 jaar en interactie met jeugdzorg ondersteunen.

Andere uitgangspunten zijn efficiënte benutting van middelen en het scheppen van kansen voor meer samenwerking. De zeven niet-MFC scholen zijn opgedeeld in drie spreidingsgebieden. Binnen elk spreidingsgebied zullen de betreffende besturen samen de haalbaarheid onderzoeken van de gebouwelijke vorm die verdergaande samenwerking kan krijgen.

Het meerjarenplan is gebaseerd op aflopen van kapitaallasten voor de 7 scholen, op het onderwijskundig-functioneel niet langer voldoen aan de eisen van nu en in de toekomst. Slechte bouwkundige staat en minimaliseren van leegstand krijgt in het voorstel prioriteit. Duurzaamheidsimpulsen bij (vervangende) nieuwbouw heeft u middels de Verordening 2015 mogelijk gemaakt. (zie verder 4.1)

Voor het eerste van de spreidingsgebieden wordt ingebruikname in 2020 (Berkelwijk) voorgesteld, voor het tweede 2023 (Groenhouten) in het derde (Achterveld) is het voorstel ingebruikname in 2030. Hierbij worden investeringen voor de spreidingsgebieden Berkelwijk en Groenhouten en de investeringen voor spreidingsgebied Achterveld gedekt uit de rijksmiddelen voor onderwijshuisvesting. Deze zijn gereserveerd in de reserve onderwijshuisvesting.

Tot dusver hebben enkele schoolbesturen positief gereageerd op de inbreng van eigen onderhoudsmiddelen in de vervangende nieuwbouw.

Aan het meerjarenplan dat voorligt wordt in de Huisvestingsagenda een planning op hoofdlijnen toegevoegd, en ook een financieel overzicht dat uitgaat van dekking van de investeringen door de reserves onderwijshuisvesting.

Dit meerjarenplan is op 24 september 2015 besproken in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (lokaal OOGO), waarbij na een extra consultatie op voor 27 oktober 2015 instemming werd gegeven.

1. INLEIDING

In dit onderdeel wordt in beeld gebracht welke taken en verantwoordelijkheden de gemeente heeft op het gebied van onderwijshuisvesting. Hiernaast worden de doelstellingen van dit SIHPL beschreven en wordt een overzicht gegeven van de hoofdstukken in dit plan.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Vanaf 1997 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor aard en omvang van de onderwijshuisvesting. Deze wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting is vastgelegd in de Wet op het primair onderwijs en nader uitgewerkt in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Leusden 2015. De zorgplicht onderwijshuisvesting omvat een voldoende aanbod aan adequate onderwijsaccommodaties (inclusief eerste inrichting) en accommodaties voor het bewegingsonderwijs (gymlokaal en/of sporthal). Naast de wettelijke zorgplicht is in de Verordening aanvullend duurzaamheidsbeleid vastgelegd. De verordening kan hierbij gezien worden als toetsingsmiddel voor aanvragen voor het huisvestingsprogramma van de scholen maar niet als beleidskader op onderwijshuisvesting.

Zowel bij de gemeente Leusden als bij de onderwijspartners bestaat de behoefte aan een beleidskader voor onderwijshuisvesting. Dit beleidskader dient als basis voor het maken van toekomstbestendige keuzes op het gebied van onderwijshuisvesting. In dit Strategisch Integraal Huisvestingsplan Leusden (hierna SIHPL) is in gezamenlijk overleg tussen gemeente en haar partners in het onderwijs het beleidskader geformuleerd op basis waarvan vervolgens een aantal keuzes gemaakt wordt hoe om te gaan met de verschillende onderwijslocaties in de gemeente Leusden.

1.2 Doelstelling

Met dit SIHPL wordt het kader vastgelegd voor ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting in de gemeente Leusden. Onderwijshuisvesting is meer dan enkel 'een gebouw dat ruimte biedt aan onderwijs'. Een goede en functionele inzet van onderwijshuisvesting kan een belangrijke bijdrage leveren aan een 'optimale ontwikkeling en ontplooiing van alle Leusdense jeugd van 0-12 jaar' en aan de 'leefbaarheid en sociale samenhang in de wijk'.

De horizon van dit SIHPL is beperkt tot de periode 2015-2030. Om deze notitie als dynamisch toetsingsinstrument te kunnen hanteren, is aan het begin van elke Collegeperiode een monitoring en vertaling in een concreet SIHPL / Integraal Accommodatie Plan nodig.

Volgens planning is medio 2017 meer dan de helft van de 15 basisscholen in Leusden gehuisvest in de MFC's Antares, Atlas en Atria; ruimtebehoefte en capaciteit is hier goed op elkaar afgestemd. Opstartproblemen in de MFC's zullen in lokaal maatwerk tussen gemeente en betrokken partners worden opgelost.

De focus van dit SIHPL ligt bij de 7 niet-MFC scholen: 2 in Achterveld, 2 in de wijk Groenhouten en 3 in de wijken rondom de gymzaal Berkelwijk. De reguliere ruimtebehoefte van de schoolorganisaties wordt gekoppeld aan de trends en ontwikkelingen Passend Onderwijs en Integraal kindcentrum.

1.3 Basisdoelen

- Voor de lange termijn inzichtelijk maken van de ruimtebehoefte en de feitelijke capaciteit van schoolgebouwen met als doel zo efficiënt mogelijk gebruik van de ruimtes en vermijden van leegstand;
- Inzichtelijk maken welke huisvestingsknelpunten de komende jaren moeten worden opgelost en de bijbehorende investeringskosten doorvertalen in de meerjarenbegroting van de gemeente Leusden;
- Het maken van lange termijn huisvestingsafspraken met de partners gebaseerd op overeenstemming;
- Het doorvertalen van maatschappelijke en onderwijskundige ontwikkelingen in een beleidskader voor onderwijshuisvesting in de gemeente Leusden. Zodoende garanderen van onderwijskundige kwaliteit op lange termijn.

1. Inleiding

1.4 Leeswijzer

1. In de inleiding wordt in beeld gebracht welke taken en verantwoordelijkheden de gemeente heeft op het gebied van onderwijshuisvesting en wat de doelstellingen zijn van dit SIHPL.

2. In het onderdeel 'Leusden in beeld' wordt op basis van feitelijke cijfers en gegevens in beeld gebracht wat de huidige huisvestingsituatie van het onderwijs is, hoe het leerlingenverloop zich ontwikkelt (en de daarbij behorende ruimtebehoefte), wat de huidige voedingsgebieden zijn van waaruit leerlingen onderwijsvoorzieningen bezoeken.

3. In het onderdeel 'trends en ontwikkelingen' worden de actuele trends en ontwikkelingen in beeld gebracht die van invloed zijn op de onderwijshuisvesting. Onder aspecten van het Integraal kindcentrum zijn citaten uit beleidsstukken van het Leusdense onderwijs opgenomen.

4. In het 'beleidskader onderwijshuisvesting' worden kaders en uitgangspunten geformuleerd op basis van de trends en ontwikkelingen die spelen op het gebied van onderwijshuisvesting. Hiernaast zijn drie spreidingsgebieden gedefinieerd van waaruit kinderen onderwijs of voorschoolse voorzieningen bezoeken. Met deze spreidingsgebieden wordt gestreefd naar een goede spreiding van onderwijsvoorzieningen in Leusden die aansluit bij de ontwikkeling van het leerlingenaantal voor de 7 niet-MFC scholen.

5. Met de 'uitwerking van het beleidskader in de spreidingsgebieden' worden de gestelde uitgangspunten in het beleidskader doorvertaald in de spreidingsgebieden.

Hiernaast wordt opgenomen wat de verwachting is aan ruimtebehoefte voor de invoering van Passend Onderwijs of aspecten van een Integraal kindcentrum. Vervolgens wordt per spreidingsgebied in beeld gebracht welke verschuiving(en) in de aanwezige voorzieningen gaan plaatsvinden op korte of lange termijn.

6. In de huisvestingsagenda 2015 - 2030 wordt in beeld gebracht wat de gemeente - samen met de partners van het onderwijs - de komende vijftien jaren gaat aanpakken op het gebied van onderwijshuisvesting voor de 7 'niet-MFC' scholen. De opgaven in de agenda komen voort uit de doorvertaling van het beleidskader in de spreidingsgebieden.

7. In het 'financieel overzicht' worden de financiële consequenties in beeld gebracht van de activiteiten zoals opgenomen in de huisvestingsagenda. Deze financiële consequenties worden doorvertaald in de meerjarenbegroting

De bijlage bestaat uit een lijst met afkortingen en het colofon.

2. LEUSDEN IN VOGELVLUCHT

De gemeente Leusden kent alleen scholen voor Primair Onderwijs. Meer dan de helft van deze basisscholen is in Multifunctionele Centra gehuisvest of zijn dat per 2017.

Van de overige 7 niet-MFC basisscholen liggen er 2 in Achterveld, 2 in de wijk Groenhouten en 3 in de wijken rondom de gymzaal Berkelwijk.

De gemeente Leusden heeft een wettelijke zorgplicht voor de schoolgebouwen op haar grondgebied. De gemeente heeft hierbij de taak om te voorzien in adequate huisvesting voor het onderwijs op basis van een verordening. De ruimtebehoefte in (en om) de schoolgebouwen wordt bepaald door het aantal leerlingen dat elk jaar ingeschreven staat op de school.

2.1 Leerlingenaantallen en ruimtebehoefte

In opdracht van de gemeente en schoolbesturen worden jaarlijks leerlingprognoses opgesteld. Het verloop van het leerlingenaantal is direct van invloed op de ruimtebehoefte in onderwijsvoorzieningen. Door prognoses op te stellen ontstaat inzicht in de wijze waarop het leerlingenaantal en de daarbij behorende ruimtebehoefte aan onderwijshuisvesting zich ontwikkelt. In dit SIHPL wordt uitgegaan van de meest actuele leerlingprognoses die zijn opgesteld door het Planning Verband Groningen (PVG, november 2014).

Capaciteit en behoefte	Capaciteit	Prognoses behoefte schoolgebouwen			
		Ruimte	Ruimte	Ruimte	Ruimte
Onderwijsvoorzieningen	Ruimte	Ruimte	Ruimte	Ruimte	Ruimte
	Capaciteit	behoefte	behoefte	behoefte	behoefte
	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs
	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO
Primair Onderwijs [bestuur]		2014	2019	2024	2029
Cluster Achterveld:					
St. Jozef [SKOA]	1.281	1.055	1.010	1.120	1.261
Startblok [Voila]	1.291	673	743	819	914
Cluster Groenhouten:					
Hobbit [Voila]	1.307	1.266	1.100	1.060	1.025
Kompas [Voila]	1.214	1.231	1.020	985	949
Cluster Berkelwijk:					
t Ronde [Ver. Montessori]	1.398	1.332	1.281	1.191	1.206
Heerd [Voila]	1.087	777	707	651	651
Holm [Voila]	1.255	1.065	904	824	829
Legenda					
	stabiël 0 %				
	> 0 % en < 25 %				
	> 25 % krimp				
	>50 % krimp				

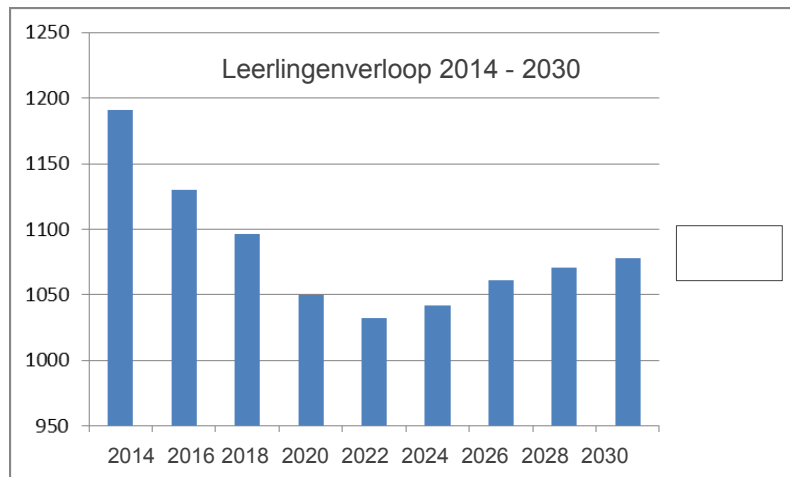
In de tabel hierboven is per schoollocatie van de 7 niet-MFC scholen in beeld gebracht wat de huidige ruimtecapaciteit is en op welke manier de ruimtebehoefte zich de komende jaren ontwikkelt. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in het verloop op korte termijn (2014 en 2019) en op langere termijn (2024 en 2029). De tabel laat zien dat er op een aantal locaties meer dan 25 % daling van de leerlingenaantallen wordt geprognosticeerd. Dit betreft de Heerd en Holm; uiteindelijk ook Hobbit en Kompas. In hoofdstuk 5 worden deze cijfers geïdentificeerd, inclusief maatregelen die reeds genomen zijn of waar nog besluitvorming over moet vallen, en gekoppeld aan de beleidskaders. Het startblok groeit qua leerlingenaantallen, echter is tegelijkertijd qua ruimtebehoefte aan het krimpen.

2.1 Leerlingenaantallen en ruimtebehoefte

Daling leerlingenaantal

In het Primair Onderwijs is al enige tijd sprake van een terugloop van het aantal leerlingen. Deze tendens zet zich ook de komende jaren nog door voor de 7 niet-MFC scholen voor wie de cijfers hier samengebracht zijn.

In de grafiek hieronder is het leerlingenverloop van 2014-2030 weergegeven. Vanaf 2014 is een forse daling ingezet van het aantal leerlingen waardoor in 2022 het dieptepunt is voorspeld. De zeven 'niet-MFC' scholen hebben dan gezamenlijk nog maar circa 1.000 leerlingen. Nadien wordt een lichte stijging verwacht. Naar verwachting stabiliseert het leerlingenaantal voor de 7 'niet-MFC'-scholen op langere termijn op circa 1.100 leerlingen.

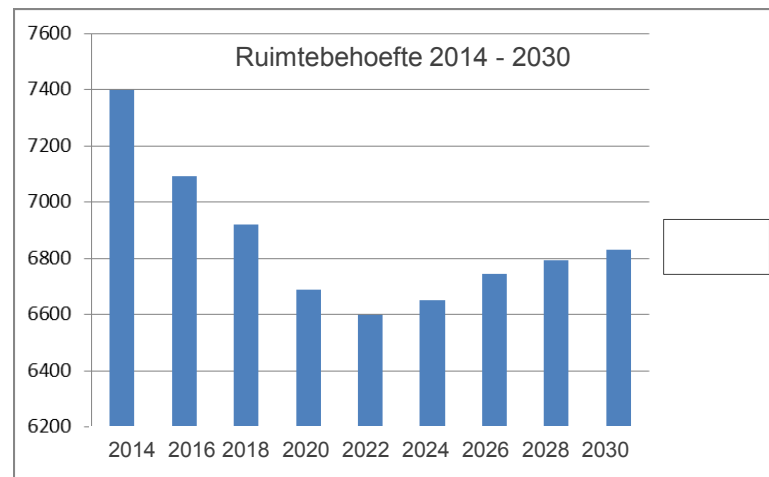

Daling ruimtebehoefte en overcapaciteit onderwijsruimte

De ruimtebehoefte van een onderwijsinstelling wordt berekend op basis van het aantal leerlingen. Door een daling van het aantal leerlingen in Leusden neemt de behoefte aan onderwijsruimtes af. Dit betekent dat er leegstand ontstaat.

Op basis van de huidige capaciteit van de 7 'niet-MFC' scholen is er op het moment een overcapaciteit van 1.500 m² BVO, die zonder maatregelen zal oplopen in de prognoses tot circa 2.000 m² BVO in 2030.

In Leusden is al door zogenaamd 'voorsorteren op krimp' ingespeeld op bovenstaande ontwikkeling. Onder meer door fusies en / of herhuisvesting van scholen en door het in medegebruik of huur geven van de eigen overcapaciteit. Denk bij dit laatste aan kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en bibliotheek.

2.2 Voedingsgebieden

Voedingsgebieden van de scholen zoals gehanteerd in de leerlingenprognoses 2014.

scholen / voedingsgebieden	Achterveld	Gemeente Leusden	Leusden Noordwest	Leusden Zuidwest	Leusden Zuidoost	Leusden Noordoost	Leusden Zuid
Het Startblok	X						
St. Jozef	X						
De Hobbit				X			
Kompas				X			
t Ronde		X					
De Heerd					X		
De Holm					X		
De KleineBeer [MFC Atlas]		X					
De Brink [MFC Atlas]			X				
De Rossenberg [MFC Atlas]			X				
De Bongerd [MFC Atria]						X	
De Klimrakker [MFC Atria]						X	
De Vallei [MFC Atria]						X	
De Loysderhoek [MFC Antares]							X
t Palet [MFC Antares]							X

3. TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

In dit onderdeel worden de landelijke trends en ontwikkelingen zoals de ontwikkeling van Passend Onderwijs, aspecten van een Integraal kindcentrum en multifunctioneel gebruik van ruimten besproken. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de doorvertaling gemaakt hoe de gemeente Leusden en haar partners in het onderwijs en partners in de keten willen omgaan met deze ontwikkelingen in Leusden vanuit de voorzieningen huisvesting.

Er is geprobeerd concrete vertaling van trends en ontwikkelingen naar onderwijshuisvesting te geven. Met name bij de ontwikkeling van een (integraal) kindcentrum is de keuze cruciaal bij de vraag 'wat willen we in ons (integraal) kindcentrum'. Daarvoor wil de gemeente Leusden geen limitatief kader meegeven en de trend verder ondersteunen.

3.1 Passend Onderwijs

Wat is Passend Onderwijs?

Op 1 augustus 2014 is de wet Passend Onderwijs in werking getreden. Deze wet bepaalt dat elke school voor ieder kind een passende onderwijsplek moet bieden, ongeacht zijn mogelijkheden en beperkingen. Hieronder volgt eerst bredere context, dan de relatie tussen Passend Onderwijs en onderwijshuisvesting.

Een van acht door de koepelorganisaties VNG, PO-raad en VO-raad gedeelde uitgangspunten voor de zorg voor jeugd luidt: integrale ondersteuning in / door (speciaal) onderwijs en hulpverlening in één dagarrangement (in plaats van specialistische hulp voor geïsoleerde problemen).

Eén van de doelstellingen van Passend Onderwijs en de transitie van de jeugdzorg is het stimuleren van effectievere samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulpinstellingen. Dat is cruciaal om sommige kinderen passende jeugdhulp binnen het onderwijs te kunnen bieden. Er zijn in heel Nederland zogenaamde samenwerkingsverbanden opgericht om de uitvoering van de wet in goede banen te leiden. De gemeente Leusden valt onder SWV De Eem, actief als vereniging van 32 schoolbesturen uit Amersfoort, Baarn, Bunschoten – Spakenburg (Eemdijk), Leusden (en Achterveld) en Woudenberg.

In een sluitende zorgstructuur zijn de volgende zaken goed geregeld:

- Preventie en basisondersteuning
- Signalering
- Integrale beoordeling en analyse
- Integraal arrangeren en toewijzen van extra ondersteuning in het onderwijs en jeugdhulp
- Bieden van extra ondersteuning in het onderwijs, jeugdhulp en / of gezinsondersteuning

Scholen zijn vanuit signalering beschouwd een belangrijke vindplaats en partner van jeugdhulpinstellingen en SWV De Eem. Scholen worden geacht lichte of basisondersteuning te kunnen bieden. In de praktijk blijkt overigens de term basisondersteuning misleidend als in gesprekken met het onderwijs blijkt hoe veel daarbinnen reeds gedaan wordt.

Actueel is er in gemeente Leusden één school met wat je een specialisme Passend Onderwijs kunt noemen. Dit is basisschool De Heerd van schoolbestuur Voila. Op het volgend blad staat de gebruikelijke indeling in zorgprofielen.

3.1 Passend Onderwijs

Onderwijszorgprofielen

Inmiddels is er een onderscheid in vier onderwijszorgprofielen / ondersteuningsprofielen waaruit scholen hun keuze kunnen maken. In samenhang met de behoefte in een gemeente (of regio) kan zo gewerkt worden aan een sluitend thuis nabij aanbod. De vier profielen zijn:

Netwerkschool

- *niet ingesteld op zorgleerlingen
- *basisniveau van speciale onderwijszorg
- *leerlingen met speciale zorg gaan naar SBO, SO en VSO
- *voor een kwart van alle zorgleerlingen is speciale onderwijszorg in huis

Brede zorgschool

- *school kan veel zorgleerlingen met uiteenlopende onderwijsbehoeften aan
- *voortdurende teaminspanningen en formatie om leerkrachten met zorgleerlingen bij te staan
- *(een deel van) de leerkrachten getraind in omgaan met speciale onderwijsbehoeften
- *alleen uitzonderlijke onderwijsbehoeften kan de school niet aan
- *school kan 50 tot 75 % van alle zorgleerlingen passende speciale onderwijszorg aanbieden

Smalle zorgschool

- *school wil er voor alle leerlingen in dorp en wijk zijn
- *bij complexe onderwijsbehoeften van zorgleerlingen aangewezen op speciale voorzieningen
- *passende onderwijszorg voor een kwart tot de helft van de zorgleerlingen

Inclusieve school

- *voor alle leerlingen
- *uitsluitend in hoogst uitzonderlijke gevallen leerlingen verwijzen
- *team gelooft in concept inclusie
- *rijke speciale onderwijszorg met ondersteuning relevante zorginstellingen
- *speciale onderwijszorg is integraal onderdeel van schoolorganisatie
- *school kan 75 tot 100 % passende speciale onderwijszorg bieden

Binnen de bij SWV De Eem aangesloten schoolbesturen worden keuzen gemaakt voor één van deze vier profielen per school. De keuze voor een profiel kan aanpassing van faciliteiten vereisen.

Bij het werken aan het ondersteuningsprofiel kan de expertise van het (ondersteunings)team voor wat betreft preventieve en (licht) curatieve interventies worden beschreven. Hoe verloopt ondersteuning van de zorgstructuur? Indien in een gemeente uitwisseling van expertises plaats kan hebben, welke afspraken zijn dan gemaakt? Zijn dit ketenpartners en welke dan? Voorbeelden zijn: scholen, vroeg- en voorschoolse educatie, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, buitenschoolse opvang.

3.1 Passend Onderwijs

Relatie met onderwijshuisvesting

Twee aspecten in de school hebben een heel belangrijk gevolg voor de kinderen:

- * de directe leeromgeving
- * nieuwe functies op school

Directe leeromgeving:

- * hoe groot moet een lokaal zijn? Bepalend zijn:

het aantal rolstoelgebruikers, variatie in de opstelling van het meubilair levert meer rolstoeltoegankelijke plekken (hoefijzer en wand-/kringopstelling levert meeste plaatsen op),

het al dan niet separaat opnemen van stiltekamer(s) [8 m²] en groepswerkkamer(s) [12 m²] per lokaal

Voor de directe leeromgeving moet rekening gehouden worden met een toename van ruimtebehoefte in de profielen smalle zorgschool en brede zorgschool, helemaal in de inclusieve school. Deze toename is bij een groep van 28 leerlingen van 55 m² naar ca. 88 m² (incl. aparte stiltekamer en groepswerkkamer, samen 20 m²).

Nieuwe functies op school

Extra zorg is niet altijd mogelijk in het klaslokaal. Daarom ontstaat bij zorgprofielen smalle zorgschool en brede zorgschool behoefte aan ruimten waar nieuwe functies worden uitgeoefend. De behoefte aan deze ruimten varieert naarmate de beperking en zorgbehoefte van het kind. Een blind of slechtziend kind heeft andere hulp nodig dan een kind met gedragsproblemen.

Hieronder volgen voorbeelden van soorten ruimten, waarvan een aantal kan worden gecombineerd en te reserveren gemaakt voor effectieve benutting:

Slaapruimte, Snoezelruimte, Time-out ruimte, Rustplekken, Pantry, MIVA toiletten, Verschoonruimte, Orthopedagoog, Remedial teacher, Intern begeleider, Ambulant begeleider, Logopedie, Fysiotherapie, Ergotherapie, Gedragstherapie, Schoolarts, Verpleegkundige, Extra bergruimte bij de klas, Extra bergruimte bij de ingang. De onder de directie leeromgeving genoemde Stiltekamer en / of Groepswerkplek.

Toegankelijkheid

In scholen waar leerlingen met de rolstoel naar toe komen is een aantal voorzieningen vereist.

Bij vervangende nieuwbouw zullen deze meegenomen worden. Indien er sprake is van een verdieping op de nieuwbouw, dan kan een lift nodig zijn.

3.2 Aspecten van Integraal kindcentrum

Wat is een Integraal kindcentrum?

Het zijn ongedeelde voorzieningen die passende opvang en onderwijs voor elk kind bieden. Het kindcentrum wil de behoefte aan een integraal aanbod leveren voor kinderen om zo hun ontwikkeling te stimuleren.

De illustratie rechts geeft een goede samenvatting van alle aspecten die samen een Integraal kindcentrum (IKC) vormen. De doorgaande lijn van 0-12 jaar en multifunctionele ruimtes kennen we ook van de brede scholen. Het IKC gaat verder op het gebied van organisatie en visie.

In een IKC is sprake van één pedagogische visie, één team en één centrale aansturing. De verruimde openingstijden zijn een ander in het oog springend punt.

Overigens betekent één leiding nog vaak dat er juridisch gezien twee (of meer) organisaties samenwerken.

Onderwijs en kinderopvang werken geïntegreerd samen. Het versnipperend effect van vroeg- en voorschoolse educatie, peuterspeelzaalwerk en kinderopvang, tussen-schoolse- en buitenschoolse opvang wordt teruggebracht.

Relatie met onderwijshuisvesting

Het samenwerken in een IKC betekent een forse reorganisatie. Zo is er is één frontoffice als aanspreekpunt voor de ouders. De structuur van groepen, doorstroming en de rol van medewerkers en leidinggevenden wijzigt.

Het proces om tot een IKC te komen is nog relatief vers en kent diverse hobbels. Tijdig beginnen met eigen visie en visie op (geïntegreerde) samenwerking is essentieel.

Een moment van vervangende nieuwbouw leent zich bij uitstek om organisatie en huisvesting nieuw op elkaar af te stemmen in het geval dat een IKC gewenst is.

3.2 Aspecten van Integraal kindcentrum

Voorbeelden van lokaal beleid en visievorming

uit: *Visiedocument Montessori Kind Centrum, Vereniging voor Montessorionderwijs Leusden april 2015:*

p. 4 “Ouders hebben behoefte aan een meer sluitend aanbod van peuterspeelzaal, kinderopvang, BSO en onderwijs. Door ontwikkeling van brede scholen in multifunctionele accommodaties ontstaan al gemeenschappelijke voorzieningen. Daarmee is echter nog geen sprake van een krachtige pedagogische omgeving.”

p. 4-5 “[...] Werken vanuit een whole child approach betekent dat de schoolse ‘ruimte’ eigenlijk niet genoeg is voor een volwaardige vorming van kinderen. Om te voorzien in de nieuwe kennis- en leerbehoeften zijn in aanvulling op traditionele leerarrangementen, andere arrangementen nodig waarbij schools en buitenschools leren nadrukkelijker met elkaar in verband wordt gebracht.”

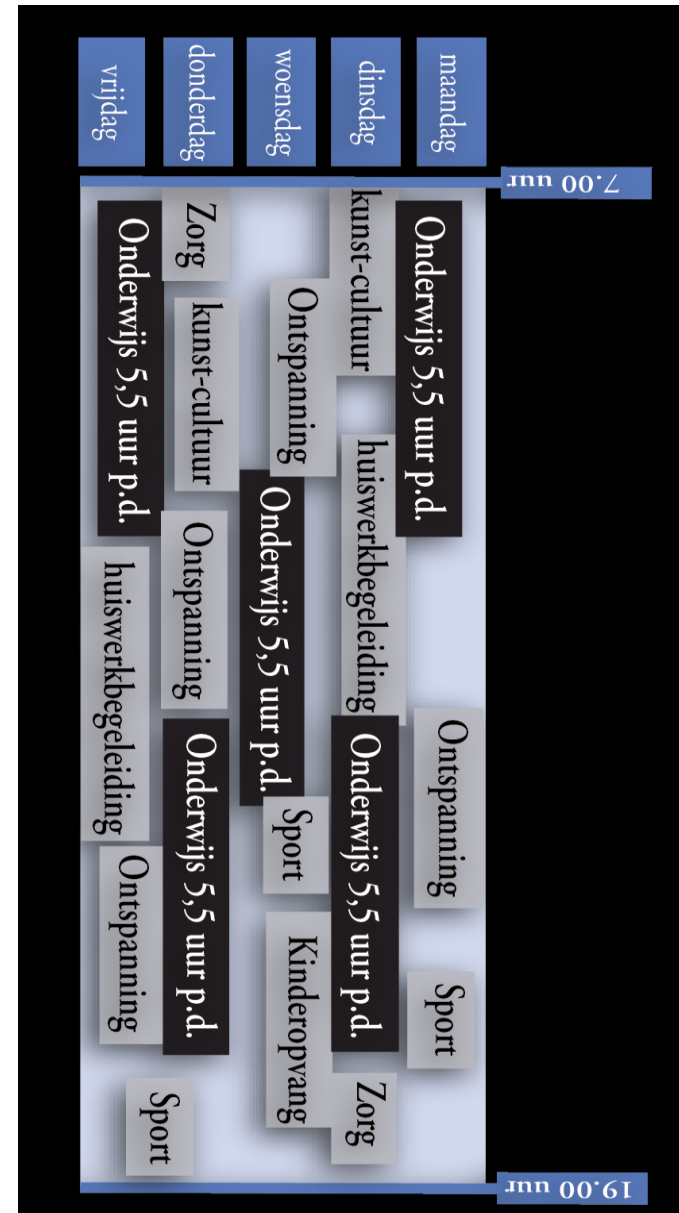
p. 5 “Ouders die hun jonge kind komen aanmelden bij onze school stellen veelvuldig de vraag of hun zoon of dochter al eerder kan beginnen op de basisschool. Ze merken dat reguliere vormen van kinderopvang of peuterspeelzaalwerk onvoldoende ruimte biedt aan de ontwikkelingsbehoefte van hun kind.”

uit: *Strategisch Beleidsplan bestuur Voila 2015-2020:*

p. 9 “[...] ouders verwachten een doorgaande lijn in de voorzieningen. Ook binnen de reeds bestaande organisaties voor Kinderopvang, Buitenschoolse opvang en Onderwijs ontstaat de behoefte de pedagogische aanpak op elkaar af te stemmen. [...] Bovenstaande verwachtingen kunnen in een Integraal Kind Centrum (IKC) gerealiseerd worden.”

p. 17 “[...] Hoe? Voila wil dit doen door het initiatief naar zich toe te trekken, door het doen van beleidsvoorstellen en door het onderzoeken of ‘andere schooltijden’ een bijdrage kunnen leveren aan een symbiose tussen onderwijs en opvang.”

p. 21 “Andere schooltijden. In relatie met de invulling van de IKC's kunnen andere schooltijden de participatie tussen de school en externe partners bevorderen en het aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen en verhogen van de onderwijskwaliteit.”

3.3 Multifunctioneel gebruik

Wat is multifunctioneel gebruik?

Dit is enerzijds wanneer meerdere gebruikersorganisaties gebruik maken van ruimtes in een gebouw. Anderzijds wanneer ruimtes in een gebouw zich lenen voor gebruik door meerdere functies / activiteiten. Hiermee is veel ervaring in Nederland opgedaan bij de realisatie van meer dan 1000 Brede scholen.

Denk aan de entree(s), centrale hal, receptie, speellokaal, handvaardigheidsruimten, kooklokaal, bergruimte en in de ondersteunende ruimten aan: personeelsruimte, pantry, overleg ruimten, therapieruimten, server- en kopieerruimte, werkkasten, personeelstoiletten, enzovoort.

Zo ook in gemeente Leusden. Zoals bekend is er een aantal Multifunctionele centra in Leusden ontwikkeld. MFC Atlas, Atria en Antares. Ook hier zijn varianten op het multifunctionele gebruik van ruimten opgenomen.

Hoe nu multifunctioneel gebruik in de zeven 'niet-MFC's' te zien? Is elke school als het afgebeelde multifunctionele Victorinox zakmes rechts midden. Of kan een kurketrekker en een mes zoals in het opinel zakmes voor een basisschool volstaan? Op de laatste vraag is het antwoord natuurlijk 'nee'.

Relatie met onderwijshuisvesting

Indien voor de ontwikkeling van een (Integraal) kindcentrum gekozen wordt, is de nieuwe organisatievorm de trigger voor het van A-Z doordenken van alle stappen die kinderen en medewerkers in een gebouw zetten. Er is 1 team, alle gebruik is gebruik door dat team. Logisch gevolg zal zijn dat het toerekenen van gebruik van multifunctionele ruimten aan meerdere gebruikers in het gebouw verleden tijd is.

Zoals onder de ontwikkeling Passend Onderwijs beschreven, is het faciliteren van zorg voor de kinderen in de school / kindcentrum het heel goed analyseren en met partners ontwerpen van wat voor soort reserveerbare multifunctionele ruimten maximaal bijdragen daar waar ruimte schaars is. In de praktijk leegstaande ruimten betekenen het tekortschieten van het ontwerp.

Het binnen de ontwikkeling Passend Onderwijs opnieuw kijken naar de directe leeromgeving, het klaslokaal, is productief gebleken. Bij vervangende nieuwbouw, in een campus opzet of alleenstaand, zijn de aanbevelingen onder 3.1 gegeven een leidraad.

4. BELEIDSKADER ONDERWIJSHUISVESTING

De gemeente Leusden heeft op het gebied van onderwijshuisvesting te maken met terugloop van het aantal leerlingen en daarmee gepaard gaande risico's van leegstand van schoolgebouwen. Hiernaast spelen er een aantal trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op de onderwijshuisvesting in Leusden.

In dit onderdeel wordt het beleidskader geschetst waarbinnen de onderwijshuisvesting voor de zeven niet-MFC scholen zich zal ontwikkelen. Het beleidskader formuleert kaders en uitgangspunten over hoe de gemeente Leusden en haar onderwijspartners om willen gaan met leegstand in schoolgebouwen en met de nadere uitwerking van Passend Onderwijs, aspecten in een Integraal kindcentrum en multifunctioneel gebruik van gebouwen.

Voor de zeven niet-MFC scholen gaat de gemeente Leusden uit van drie spreidingsgebieden waarbinnen bepaalde basisvoorzieningen voor onderwijs en voorschoolse voorzieningen aanwezig dienen te zijn.

4.1 Kaders en uitgangspunten

Met onderstaande kaders wordt het inhoudelijk speelveld bepaald waarop zowel de gemeente Leusden als de onderwijspartners hun activiteiten op het gebied van onderwijshuisvesting ontplooiën. Deze kaders en uitgangspunten zijn in gezamenlijk overleg tussen de gemeente en de partners uit het onderwijs geformuleerd.

Algemeen

- In het SIHPL maken gemeente Leusden en haar partners lange termijn huisvestingsafspraken op basis van overeenstemming;
- Het SIHPL maakt voor langere termijn ruimtebehoefte en feitelijke capaciteit inzichtelijk;
- De horizon van dit SIHPL is 2015-2030. Om deze notitie als dynamisch toetsingsdocument te kunnen hanteren is aan het begin van elke Collegeperiode een monitoring en op punten actualisering nodig.

Coalitieakkoord (bestuursperiode 2014-2018) en CUP

- In de sectie Onderwijs van het Coalitieakkoord is het ontwikkelen van een kader voor de huisvesting van de 7 'niet-MFC'-scholen door schoolbesturen en gemeente Leusden benoemd, zodanig dat wordt gezorgd voor bouwkundig- en onderwijskundig functionele schoolgebouwen. In College Uitvoeringsprogramma 6.2 is dit uitgewerkt. Dit SIHPL en de erin voorgestelde keuzen zijn het resultaat.
- In dezelfde sectie van het Coalitieakkoord wordt samenwerking en samenhang tussen basisscholen, kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen, Centrum voor Jeugd en Gezin, welzijnsorganisaties en organisaties voor Passend Onderwijs als voorwaarde genoemd tot verdere ontwikkeling van doorgaande leerlijnen van de kinderen. Deze ontwikkeling wordt door de gemeente Leusden gestimuleerd, waarbij zij het werken (aan aspecten van) Integrale kindcentra in het Leusdense onderwijs van harte ondersteunt. In College uitvoeringsprogramma 6.3 is dit uitgewerkt. In hoofdstuk 3 en 4 zijn hiervoor trends besproken en kaders / uitgangspunten geformuleerd.

Daling leerlingenaantallen

- Doel is vermijden of uitbannen van leegstand, hier: door vervangende nieuwbouw en op efficiënt gebruik ontworpen ruimtes.

Duurzaamheid

- In de Verordening 2015 is in lokaal maatwerk door de gemeenteraad voorzien in de aanvullende toeslag Frisse scholen klasse B in geval van (vervangende) nieuwbouw. De toeslag per noodzakelijke m2 BVO bedraagt maximaal € 338,- inclusief btw.
- Duurzaamheidsmaatregelen die door het schoolbestuur kunnen worden terugverdiend in een reductie van de exploitatielasten kunnen onder voorwaarden door de gemeente Leusden worden ondersteund met een aanvullende toeslag rendabele investeringen. Ook deze toeslag is in de Verordening 2015 als optie opgenomen.
- Actief aansluiten bij het Nationale Energieakkoord zoals Green Deal Verduurzaming scholen (C-169) is uitgangspunt. In deze Green Deal is de verplichting opgenomen om vanaf 2020 alle nieuwbouw energieneutraal te realiseren. In Leusden is er eind 2013 een Leusden Energieakkoord gesloten met als doel de CO2-uitstoot te beperken.
- Stichting Voila is één van de partijen bij dit akkoord uit 2013 en heeft als inzet om het blijvende deel van het bestaande scholenbezit energetisch te renoveren.
- Dit is vooral relevant voor de scholen waarbij het voorstel is dat nieuwbouw op de middellange of langere termijn gaat plaatsvinden.'

4.1 Kaders en uitgangspunten

Financieel

- Inzichtelijk maken welke knelpunten moeten worden opgelost en de bijbehorende investeringskosten doorvertalen in de meerjarenbegroting van de gemeente Leusden;
- Zie verder Hoofdstuk 7, Financieel overzicht, en ook onder duurzaamheid.

Integraal kindcentrum

- Onder de diverse aspecten van een IKC zijn bijvoorbeeld de doorgaande leerlijn van 0-12 jaar, flexibele tijden en 1 pedagogische visie belangrijke vliegwielen die de visie kan verbinden van meerdere organisaties die met de leeftijdsgroep bezig zijn. De gemeente Leusden ondersteunt dergelijke visie ontwikkeling voor IKC's vanuit de overtuiging dat hier de kwaliteit van onderwijs verder kan groeien. Zie verder 3.2.
- Uitgangspunt is dat in de beginfase van de ontwikkeling van een IKC in een spreidingsgebied nauwe samenwerking tussen de betrokken kernpartners een feit zal zijn.

Multifunctioneel gebruik

- Als meerdere gebruikersorganisaties op één locatie gebruik maken van multifunctionele ruimtes, dan zullen zij samen delen in de investerings- en exploitatiekosten.
- Het volgt uit de ontwikkeling rond bijvoorbeeld Passend Onderwijs dat behalve de jaar en dag bekende multifunctionele ruimtes, aanvullende van dergelijke ruimtes worden gevraagd. Dit wordt belangrijker als een schoolbestuur met zijn school op een hoger zorgprofiel dan de basis ondersteuning mikt. Zie verder 3.1 en 3.3. Bij besluitvorming door de gemeenteraad tot vervangende nieuwbouw is het dus randvoorwaarde dat schoolbestuur en haar partners tijdens stap 1 (zie hoofdstuk 6) van het project dit soort profileringskeuzen als onderdeel van haar visie inbrengen.

Opheffingsnorm

- Voor elke gemeente wordt door de Minister van OCW een eigen lokale opheffingsnorm vastgesteld. De opheffingsnorm voor de gemeente Leusden is voor de periode augustus 2013 tot augustus 2018 vastgesteld op 105 leerlingen. Blijft een school enkele jaren onder deze norm en kan ze geen aanspraak maken op enkele wettelijke uitzonderingsbepalingen om de school al dan niet zelfstandig in stand te houden, wordt de school door de Minister gesloten. Besturen en dus dit SIHPL anticiperen hier op.

Passend Onderwijs

- Kader voor de ruimtebehoefte bepaling van scholen is de Verordening 2015. Hierin zijn geen toeslagen voor voorzieningen in Passend Onderwijs opgenomen. Uitgangspunt in Leusden is dat bij vervangende nieuwbouw, zoals voor de 7 'niet-MFC' scholen voorzien, kansen ontstaan.
- Het samen optrekken van meerdere scholen richting nieuwbouw zal betekenen dat er meerdere malen de zogenaamde vaste voet component van 200 m2 BVO zal worden toegekend. Met 400 of 600 m2 BVO uit de gebundelde vaste voet component kunnen veel van de benodigde functionaliteiten afgestemd worden op het gekozen zorgprofiel. Clustering faciliteert hier de kwaliteit van onderwijs.
- Andere scholen zullen Passend Onderwijs vanuit aanpassing van een of meer schoollokalen en / of effectieve toepassing van multifunctionaliteit realiseren.
- Uitgangspunt is hierbij dat niet alle partijen in de keten van zorg rond Passend Onderwijs een beroep zal doen op ruimtebenutting in een smalle zorgschool of brede zorgschool (zie 3.1).

4.1 Kaders en uitgangspunten

Prognoses

- In dit SIHPL zijn in de tabellen de getallen voor leerlingenaantallen en ruimtebehoefte gehanteerd uit de *Leerlingenprognoses Basisonderwijs 2014-2030 Gemeente Leusden*, samengesteld door Buro Planning Verband Groningen BV, november 2014. Om tot de meest realistische prognoses van ruimtebehoefte voor de vervangende nieuwbouw te komen zijn de actuele leerlingencijfers schooljaar 2015-2016 én met name de beredeneerde prognoses door de schoolbesturen zelf betrokken bij de bepaling van de ruimtebehoefte in de vervangende nieuwbouw. Dit bracht enkele herverdeeffecten met zich mee op moment van ingebruikname, bijvoorbeeld 't Ronde een iets grotere verwachte ruimtebehoefte (1.332 m2 bvo), Hobbit en Kompas een iets kleinere ruimtebehoefte (1.949 m2 bvo).

Prioritering

- Aanpak van slechte bouwkundige staat van gebouwen en minimaliseren van leegstand zullen in de uitvoering van het SIHPL voor wat betreft fasering prioriteit krijgen.

Spreadingsgebieden

- In het SIHPL is in 4.2 door de indeling in 3 spreadingsgebieden een werkbare indeling gegeven voor de 7 'niet-MFC'-scholen;
- In 1 spreadingsgebied zijn alleen scholen van 1 bestuur (Voila), in de 2 andere spreadingsgebieden van 2 besturen. Zie verder 4.2.
- Of huisvesting in 1 gebouw vorm krijgt, of in een vorm waarin scholen nadrukkelijker van buitenaf met eigen profiel herkenbaar zijn, of een van vele andere mogelijke vormen, is een open vraag. Hier zal externe ondersteuning voor ter beschikking komen bij start project als onderdeel van een voorbereidingskrediet.
- Uitgangspunt is dat bij vervangende nieuwbouw de identiteit gewaarborgd blijft.

- Het college hanteert als kader geconcentreerde nieuwbouw (gezamenlijke huisvesting op 1 locatie) binnen de spreadingsgebieden voor de zeven 'niet-MFC' scholen, om multifunctionaliteit en toekomstbestendigheid te bevorderen. Hierbij wordt efficiënt ruimtegebruik nagestreefd om noodzakelijke onderwijsinnovaties zoals de trends Passend Onderwijs en de vorming van (integrale) kindcentra te accommoderen en slim met de beschikbare middelen om te gaan.

Verordening 2015

- De Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Leusden 2015 is onlangs in de gemeenteraad vastgesteld (registratiekenmerken 254623 en 254624). In de Wet op het primair onderwijs en de Verordening 2015 is de wettelijke zorgplicht voor de onderwijshuisvesting van gemeente Leusden vastgelegd. In deze Verordening 2015 zijn de ruimtelijke- en financiële normeringen opgenomen die de basis vormen om lokaal te voorzien in voldoende aanbod en adequate onderwijsaccommodaties (inclusief eerste inrichting).
- In de Verordening 2015 is aanvullend duurzaamheidsbeleid opgenomen. Zie onder Duurzaamheid.
- De Verordening 2015 is hierbij het toetsingsmiddel voor voorzieningen huisvestingsaanvragen van de scholen.
- De Verordening 2015 is geen (meerjaren) beleidskader voor onderwijshuisvesting, dat is de functie van het SIHPL.

4.2 Spreidingsgebieden

Leerlingen komen op dit moment vanuit verschillende wijken naar de scholen toe. Veelal worden de wijken - zoals opgenomen in de leerlingenprognoses gehanteerd om de toestroom van leerlingen naar de verschillende scholen te monitoren. Deze wijken zijn de 'voedingsgebieden' voor de scholen. Het is echter niet zo dat elke school slechts leerlingen ontvangt die uit één wijk komen, vaak betreft dit meerdere wijken.

De terugloop van het aantal leerlingen en de hiermee gepaard gaande leegstand vraagt om een heroriëntatie op het aantal en de spreiding van onderwijsvoorzieningen over de gemeente Leusden. Hiernaast biedt een goede spreidingsduiding ook een belangrijke basis voor ontwikkelingen op het gebied van Passend Onderwijs en de school als voorziening voor de wijk. Door wijken te bundelen tot een bepaald spreidingsgebied van waaruit leerlingen naar dezelfde school of scholen komen, ontstaat er een logische indeling voor deze spreidingsgebieden. Met het duiden van spreidingsgebieden kunnen keuzes gemaakt worden over het bestaansrecht van schoolgebouwen, over het doen van investeringen in het kader van (vervangende) nieuwbouw of aanpassing of uitbreiding van scholen.

Voedingsgebieden = 'de wijken waar leerlingen vandaan komen die naar een bepaalde school gaan' (deze wijken 'voeden' als het ware de school). Zie de tabel 2.2.

Spreidingsgebieden = een samenvoeging van wijken waar leerlingen vandaan komen die naar dezelfde school of scholen gaan (meerdere scholen worden als het ware 'gevoed' door dezelfde wijken).

Uitgangspunten voor bepaling spreidingsgebieden

- Nabijheid van onderwijsvoorzieningen is van belang voor een goede en verkeersveilige bereikbaarheid voor ouders en kinderen (langzaam verkeer). Hierbij worden onveilige verkeerssituaties of verkeersmatige obstakels zo veel mogelijk vermeden
- Onderwijsvoorzieningen die op dit moment dezelfde voedingsgebieden bedienen, worden gezien als een spreidingsgebied
- De ontwikkeling van leerlingenaantallen in de 'wijken of voedingsgebieden' wordt als basis gehanteerd om de stabiliteit van bepaalde wijken als voedingsgebied te bepalen en op basis hiervan het spreidingsgebied te kunnen benoemen.

4.2 Spreidingsgebieden

Feiten en cijfers: leerlingenverloop en voedingsgebieden

Leerlingenverloop

Inzicht in het leerlingenverloop per schoollocatie (terugloop / stabiel / stijgend) is van belang bij het duiden van spreidingsgebieden. De terugloop van het leerlingenaantal in de gemeente Leusden pleit ervoor om te komen tot een beter aansluitende spreiding van onderwijsvoorzieningen over de gemeente (daar waar leerlingen vandaan komen). Er is een onderscheid te maken in drie categorieën waarin het leerlingenaantal zich per onderwijslocatie ontwikkelt.

Voedingsgebieden

Naast inzicht in het leerlingenverloop is ook inzicht in de toeleiding vanuit de verschillende 'voedingsgebieden' naar onderwijslocaties van belang voor de bepaling van spreidingsgebieden. Er zijn onderwijslocaties waar sprake is van overlap in voedingsgebieden van waaruit leerlingen (meerdere) scholen bezoeken en er zijn onderwijslocaties waar sprake is van toeleiding van leerlingen uit een 'eigenstandig' voedingsgebied. Hieronder is in beeld gebracht welke scholen op dit moment een eigen voedingsgebied hebben en welke scholen meerdere voedingsgebieden hebben.

Leerlingenverloop gerelateerd aan de voedingsgebieden

Het leerlingenverloop en de toeleiding uit een voedingsgebied zijn belangrijke gegevens voor het duiden van de spreidingsgebieden. Deze componenten worden in de onderstaande matrix met elkaar verbonden. Zie ook de tabellen 2.1 en 2.2.

	leerlingenverloop		
	sterke terugloop	teruglopend / stabiel	stabiel / stijgend
Toeleiding vanuit meerdere voedingsgebieden			t Ronde
Toeleiding vanuit eigenstandig voedingsgebied	Het Startblok	Hobbit Holm Heerd Kompas	St. Jozef

4.2 Spreidingsgebieden

Op basis van het verloop van het aantal leerlingen per schoollocatie en de voedingsgebieden is de volgende indeling in spreidingsgebieden logisch. Ook in relatie met de voedingsgebieden van de 3 Multifunctionele Centra (MFC's) in Leusden (zie tabel 2.2).

Spreidingsgebied Berkelwijk.

't Ronde (Vereniging Voor Montessori Onderwijs Leusden, bijzonder neutraal) en Heerd (Voila, openbaar) en Holm (Voila, p.c.)

Spreidingsgebied Groenhouten.

Hobbit (Voila, openbaar), Kompas (Voila, interconfessioneel)

Spreidingsgebied Achterveld.

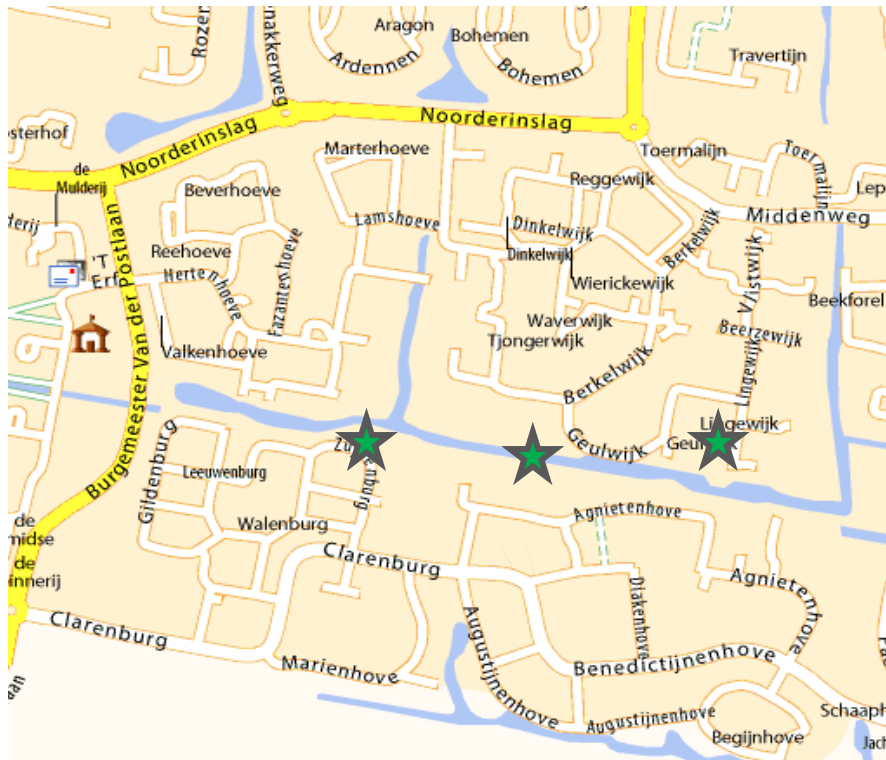
St. Jozef (Stichting Katholiek Onderwijs Achterveld , rooms katholiek), Startblok (Voila, openbaar)

5. UITWERKING IN SPREIDINGSGBIEDEN

In dit onderdeel worden de ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting binnen de drie spreidingsgebieden nader in beeld gebracht. Per spreidingsgebied wordt een algemene beschrijving gegeven van de aanwezige onderwijs- en voorschoolse voorzieningen in dit gebied. Vervolgens wordt de ruimtecapaciteit en de daadwerkelijke ruimtebehoefte nu en naar de toekomst toe in beeld gebracht van het onderwijs. Op basis hiervan worden - met inachtneming van het geformuleerde beleidskader - de ontwikkelingen in het spreidingsgebied nader uitgewerkt.

5.1 Spreidingsgebied Berkelwijk

Algemeen

- In het spreidingsgebied Berkelwijk zijn de drie scholen gevestigd 't Ronde (bijzonder neutraal), Heerd (openbaar) en Holm (p.c.).
- Bij Heerd leerlingending richting lokale opheffingsnorm van 105 leerlingen. Levensvatbaarheid zodoende in het geding.
- Medegebruik: 1 groep Peuterspeelzaalwerk in de Heerd.
- Knelpunten:
  - Toenemende leegstand in twee scholen
  - Leegstand cijfers gebaseerd op prognose PVG 2014, verwachting voor 't Ronde is minder tot geen leegstand door hogere reële leerlingenaantallen.
  - Forse onderhoudskosten voor 't Ronde.
  - Gezien de ambities richting kindcentrum voldoen de scholen onderwijskundig-functioneel niet langer.
- Ambities:
  - Integraal kind centrum: Voila en 't Ronde delen deze ambitie, waarbij Montessorischool 't Ronde de pedagogische visie van Montessori als uitgangspunt en verbindende factor ziet.
  - Vervangende nieuwbouw voor de 3 scholen in een nader te bepalen ruimtelijke opzet. Zie scenario's hierna.
  - Zodoende knelpunten oplossen.

5.1 Spreidingsgebied Berkelwijk

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Berkelwijk is op dit moment een ruimtecapaciteit van in totaal 3.740 m² BVO. De prognoses van ruimtebehoefte in 2019, 2024 en 2029 laten een daling in de ruimtebehoefte zien. Voor 't Ronde blijft de leegstandsprognose steeds onder de 10 %, voor Heerd en Holm wordt het forse niveau van tegen de 25 % krimp van behoefte staat tot ruimte capaciteit doorlopend gehaald.

Met het overgaan tot vervangende nieuwbouw is het leegstand risico goed te managen.

Er is 1 groep peuterspeelzaalwerk in de Heerd vertegenwoordigd in de onderwijsgebouwen.

Heerd is op dit moment in Leusden de meest in Passend Onderwijs gespecialiseerde school. Het behoud van de opgebouwde expertise en verdere profilering op Passend Onderwijs in Berkelwijk ligt voor de hand.

Beide betrokken schoolbesturen hebben de ambitie om aspecten van het Integraal Kindcentrum in het ontwerp van een gewenste organisatie en nieuwe huisvesting mee te nemen. Gezamenlijk onder 1 dak of eerder separaat, dat dient te worden worden verkend. Het is waarschijnlijk dat zodoende meer voorzieningen in vervangende nieuwbouw zullen ontstaan voor voor- en vroegschoolse voorzieningen, buitenschoolse opvang, kinderopvang en huisvestingsaspecten van Passend Onderwijs. Vraaggestuurd aanbieden van arrangementen voor 0-12 jarigen vormt de basis hierbij.

Capaciteit en behoefte	Capaciteit	Prognoses behoefte schoolgebouwen				Verschil / leegstand			
		Ruimte	Ruimte	Ruimte	Ruimte	Leegstand	Leegstand	Leegstand	Leegstand
		Capaciteit	behoefte	behoefte	behoefte	behoefte			
	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs
	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO
		2014	2019	2024	2029	2014	2019	2024	2029
Primair Onderwijs [bestuur]									
Cluster Berkelwijk:									
t Ronde [Ver. Montessori]	1.398	1.332	1.281	1.191	1.206	66	117	207	192
Heerd [Voila]	1.087	777	707	651	651	310	380	436	436
Holm [Voila]	1.255	1.065	904	824	829	190	351	431	426
Totalen	3.740	3.174	2.892	2.666	2.686	566	848	1.074	1.054
Legenda	stabiel 0%								
	> 25 % krimp								
	>50 % krimp								

5.1 Spreidingsgebied Berkelwijk

Uitgangspunten nieuw bouwen 't Ronde:

- De leerlingenaantallen worden geacht te stabiliseren op 200/210 leerlingen volgens de PVG prognose. Gelet op de regiofunctie als Montessorischool is een hoger leerlingenaantal waarschijnlijk, van rond de 225 leerlingen, of 1.332 m2 bvo. Bij actualisering van de PVG prognose en/of het SIHPL zal deze afwijking van de prognose worden gemonitord.
- Nu geen medegebruik, indien een Montessori kindcentrum ontstaat zullen er vermoedelijk partner combinaties ontstaan die aan de investering (al dan niet middels huur) moeten bijdragen.
- De hoge onderhoudskosten en de bijbehorende risico's voor het schoolbestuur behoren bij vervangende nieuwbouw tot het verleden.
- Eigen onderzoek door het schoolbestuur wees uit dat een Montessori kindcentrum niet verantwoord in de bestaande bouw kan worden gehuisvest.
- 't Ronde kan zich als volwaardige eenpitter handhaven in Leusden.
- In het licht van stimuleren Integraal kindcentra locatie en huisvestingsconcept nieuwbouw nader te bepalen.

Opmerkingen:

- Basis van de school is goed en stabiel.
- Oriëntatie op Montessori kindcentrum biedt schoolbestuur kansen.
- Er wordt gewerkt aan visievorming binnen de eigen organisatie. Hierbij worden zowel instandhouding van de huidige locatie door middel van aanpassing / renovatie als nieuwbouw meegenomen.
- Deze visievorming wordt als randvoorwaardelijk gezien voordat aan scenario vorming kan worden deelgenomen.
- De scenario vorming die zal volgen is die tussen belanghebbende partijen in spreidingsgebied Berkelwijk, waaronder Vereniging Montessorionderwijs Leusden en Voila.
- Scenario: locatie nieuwbouw 't Ronde zelfstandig.
- Scenario: locatie nieuwbouw 't Ronde als onderdeel van 3 zeker in exploitatie samenwerkende scholen, als herkenbare, eigen, gelijkwaardige en zichtbare partner in het geheel.
- Als locatie is eerder gesuggereerd de locatie van gymzaal Berkelwijk en stafburo Voila.

5.1 Spreidingsgebied Berkelwijk

Uitgangspunten nieuw bouwen Holm en Heerd:

- Samen, ook op langere termijn, forse krimp van leerlingen.
- In nieuwbouw krimp meenemen.
- Gebouwen na 10 jaar groot risico op onderhoudskosten voor Voila.
- Onderwijskundig-financieel zijn de gebouwen aan vervanging toe.
- Het geringe medegebruik van 1 groep peuterspeelzaal minimaal in nieuwbouw handhaven.
- Aan schoolbestuur Voila om verdere uitbouw van haar aanbod Passend Onderwijs (nu in De Heerd) in nieuwbouw school te handhaven of uit te bouwen. Dit ervan uitgaande dat financiering van de activiteiten gefinancierd blijft. En in nauwe samenwerking met het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs de Eem.
- Zie 3.1 voor nieuwe functies die worden toegepast op locaties met passend Onderwijs.
- Schoolbestuur Voila wil in de nieuwbouw een Integraal kindcentrum realiseren.

Opmerkingen:

- De prognose voor de twee scholen stelt zich op termijn op een nieuw evenwicht in.
- Oriëntatie op Passend Onderwijs biedt schoolbestuur kansen en vormt mogelijk een continuïteitsrisico.
- Scenario vorming voor spreidingsgebied Berkelwijk kan beginnen als Vereniging Montessorionderwijs Leusden haar eigen visievorming heeft voltooid.
- De scenario vorming die dan kan volgen, is die tussen belanghebbende partijen in spreidingsgebied Berkelwijk, waaronder Vereniging Montessorionderwijs Leusden en Voila.
- Scenario: locatie nieuwbouw Holm en Heerd samen.
- Scenario: locatie Holm, Heerd en nieuwbouw 't Ronde als onderdeel van 3 zeker in exploitatie samenwerkende scholen, als herkenbare, eigen, gelijkwaardige en zichtbare partners in het geheel.
- Als locatie is eerder gesuggereerd de locatie van gymzaal Berkelwijk en stafburo Voila.

5.1 Spreidingsgebied Berkelwijk

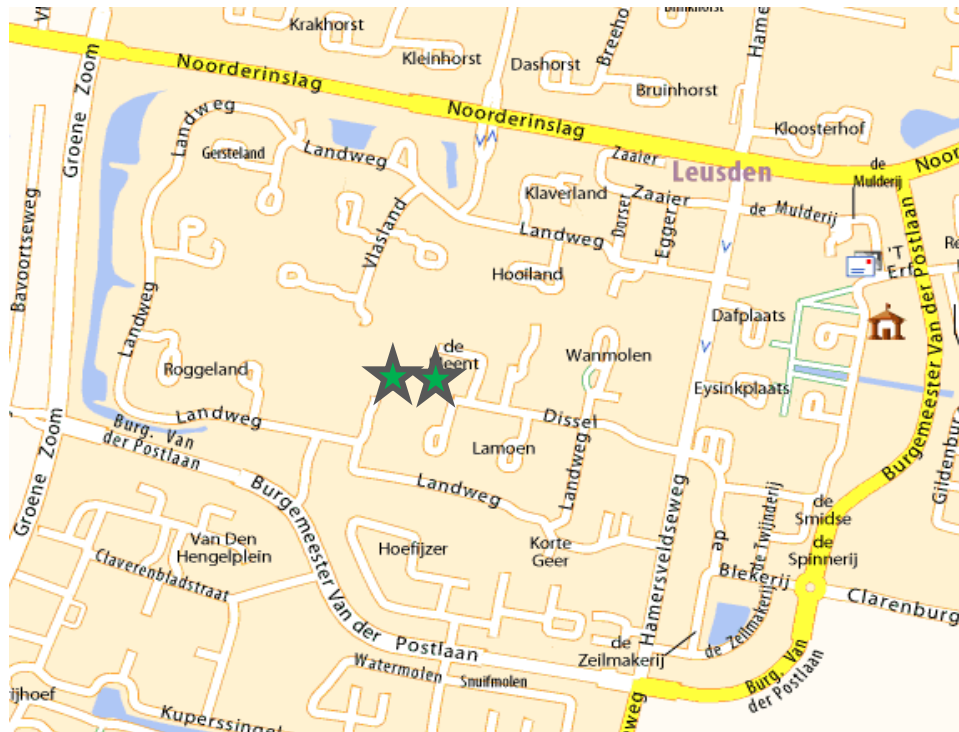
Conclusie

Vervangende nieuwbouw biedt alle scholen in spreidingsgebied Berkelwijk een gezonde exploitatiebasis en de kans om hun gebouw passend bij het onderwijs anno nu te actualiseren. In dit spreidingsgebied zijn de trends en ontwikkelingen Integraal kindcentrum en Passend Onderwijs waarschijnlijk de belangrijke pijlers voor de ontwikkeling van nieuwbouw.

- In 2016 wordt een verkennend onderzoek naar de mogelijke scenario's gestart door Vereniging voor Montessorionderwijs Leusden en Voila onder begeleiding van een expert. Dit doen zij zonder voorbehoud ten aanzien van de precieze invulling. Zodoende gaan de besturen de toekomst in met als stip aan de horizon om dichterbij elkaar te gaan zitten en de wenselijkheid en haalbaarheid ervan grondig en creatief samen te onderzoeken. Resultaat in de eerste helft van 2016 is een gezamenlijk plan voor spreidingsgebied Berkelwijk. Zie verder hoofdstuk 6, Huisvestingsagenda.
- Het budget vervangende nieuwbouw voor onderstaande keuzen is opgenomen in hoofdstuk 7, Financieel overzicht. Dit budget zal na besluitvorming over het SIHPL worden verwerkt in de Meerjarenbegroting van de gemeente.
- De schoolbesturen zullen tijdig het onderhoud aan gebouwen afstemmen op de planning voor vervangende nieuwbouw, hier 2019-2020. Met als doel uit te sparen onderhoudsgelden als aanvullend budget in te brengen voor de vervangende nieuwbouw.

Voorzieningen	Keuze
t Ronde	vervangende nieuwbouw, realisatie 2019-2020, verkennend onderzoek scenario's 2016
Heerd	vervangende nieuwbouw, realisatie 2019-2020, verkennend onderzoek scenario's 2016
Holm	vervangende nieuwbouw, realisatie 2019-2020, verkennend onderzoek scenario's 2016

5.2 Spreidingsgebied Groenhouten

Algemeen

- In het spreidingsgebied Groenhouten zijn twee scholen gevestigd, de Hobbit (openbaar) en het Kompas (interconfessioneel). Het Kompas ontstond op 1 augustus 2015 uit de fusie tussen Kinderland en Groenhorst.
- Leerlingendaling op de langere termijn vanaf 2019 zit voor beide scholen rond de 25 %. Momenteel balans tussen ruimtebehoefte en capaciteit.
- Medegebruik: kinderopvang / BSO door Humanitas voor beide scholen is tijdelijk elders gehuisvest: in voormalig pand van Kinderland.
- Knelpunten:
  - Groeiende krimp van leerlingenaantallen in beide scholen.
  - Forse onderhoudskosten.
  - Huisvesting activiteiten van partner Humanitas nabij schoolkinderen gewenst.
- Ambities:
  - Passende dag arrangementen kunnen bieden op 1 locatie.
  - Vervangende nieuwbouw voor de 2 scholen en voor de kinderopvang- en BSO-activiteiten van Humanitas.
  - Onderzoeken of het wijkcentrum in de ontwikkeling betrokken kan worden.

5.2 Spreidingsgebied Groenhouten

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Groenhouten is op dit moment een ruimtecapaciteit van in totaal 2.521 m2 BVO. De prognoses van ruimtebehoefte waren in 2014 nog stabiel. De prognoses laten voor 2019, 2024 en 2029 een daling in de ruimtebehoefte zien rond of boven de 25 % krimp. Beide scholen Hobbit en Kompas hebben hiermee te maken.

Het overgaan tot vervangende nieuwbouw maakt het aanpakken van het leegstandsrisico mogelijk. Tevens zal het risico van de oplopende onderhoudskosten worden geminimaliseerd.

Kinderopvang en BSO voor kinderen in meerderheid op school bij de Hobbit en het Kompas zitten nu niet de schoolgebouwen in.

Kinderopvang en BSO benutten nu 124 m2 in Kinderland. Intentie is om per 1 augustus 2016 of uiterlijk per 1 augustus 2017 deze activiteiten naar Hobbit en/of Kompas te verplaatsen. Niet na 1 augustus 2017 omdat voorjaar 2017 MFC Atlas wordt opgeleverd en de andere tijdelijke gebruiker van Kinderland, De Kleine Beer, daarnaartoe zal verhuizen. Kinderland moet dan leeg komen en beschikbaar zijn voor heraanwending.

Capaciteit en behoefte	Capaciteit	Prognoses behoefte schoolgebouwen				Verschil / leegstand			
		Ruimte	Ruimte	Ruimte	Ruimte	Leegstand	Leegstand	Leegstand	Leegstand
		behoefte	behoefte	behoefte	behoefte				
Onderwijsvoorzieningen	Ruimte Capaciteit								
	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs
	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO
Primair Onderwijs [bestuur]		2014	2019	2024	2029	2014	2019	2024	2029
Cluster Groenhouten:									
Hobbit [Voila]	1.307	1.266	1.100	1.060	1.025	41	207	247	282
Kompas [Voila]	1.214	1.231	1.020	985	949	-17	194	229	265
Totalen	2.521	2.497	2.120	2.045	1.974	24	401	476	547
Legenda	stabiel 0%								
	> 25 % krimp								
	>50 % krimp								

5.2 Spreidingsgebied Groenhouten

Uitgangspunten nieuw bouwen Hobbit en Kompas:

- Vanaf 2019, ook op langere termijn, forse krimp van leerlingen.
- In nieuwbouw krimp meenemen.
- Gebouwen na 10 jaar groot risico op onderhoudskosten voor Voila.
- Onderwijskundig-financieel zijn de gebouwen aan vervanging toe.
- Kinderopvang en / of BSO in nieuwbouw opnemen.
- Eventueel wijkcentrum in nieuwbouw meenemen.
- Schoolbestuur Voila kan in de nieuwbouw aspecten van een Integraal kindcentrum realiseren.

Opmerkingen:

- Op termijn ontstaat voor de twee scholen een nieuw evenwicht dat als basis voor vervangende nieuwbouw kan dienen.

5.2 Spreidingsgebied Groenhouten

Conclusie

Vervangende nieuwbouw biedt alle scholen in spreidingsgebied Groenhouten een gezonde exploitatie basis en de kans om hun onderwijskundig concept en bijpassende omvang te actualiseren. In dit spreidingsgebied is de trend en ontwikkeling Integraal kindcentrum waarschijnlijk de belangrijke pijler voor de ontwikkeling van nieuwbouw.

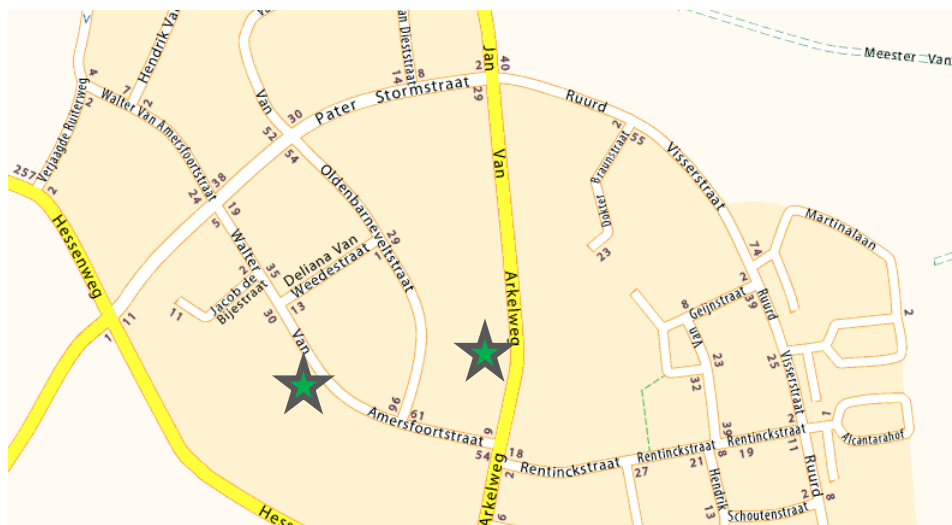
Samenwerking met partners is hierbij essentieel, denk aan de huidige kinderopvang en BSO door Humanitas.

Het budget vervangende nieuwbouw voor onderstaande keuzen is opgenomen in hoofdstuk 7, Financieel overzicht. Dit budget zal na besluitvorming over het SIHPL worden verwerkt in de Meerjarenbegroting van de gemeente.

Het schoolbestuur Voila zal tijdig het onderhoud aan gebouwen afstemmen op de planning voor vervangende nieuwbouw, hier 2022-2023. Met als doel uit te sparen onderhoudsgelden als aanvullend budget in te brengen voor de vervangende nieuwbouw.

Voorzieningen	Keuze
Hobbit	vervangende nieuwbouw, in cluster met Kompas, realisatie 2022-2023
Kompas	vervangende nieuwbouw, in cluster met Hobbit, realisatie 2022-2023

5.3 Spreidingsgebied Achterveld

Algemeen

- In het spreidingsgebied Achterveld zijn de twee scholen gevestigd, Sint Jozef (rooms katholiek) en het Startblok (openbaar).
- Het Startblok is een nevenvestiging van openbare basisschool de Bongerd; door deze koppeling is het Startblok structureel levensvatbaar, ondanks het feit dat haar leerlingenaantallen momenteel onder de Leusdense opheffingsnorm van 105 zitten. De prognoses laten ook zien dat het Startblok in 2019 boven de opheffingsnorm uitstijgt en dat blijft doen tot 2029.
- Acut probleem van leerlingendaling en leegstand voor korte termijn is aangepakt door in beide scholen bijplaatsen van functies peuterspeelzaalwerk Klein Duimpje (Sint Jozef) en bibliotheek (Startblok).
- Op de langere termijn vanaf 2019 daalt het leegstandsrisico voor het Startblok van rond de 50% naar ca. 25%. Sint Jozef kent eerst geringe dalingen van leerlingenaantallen, en de prognoses stellen behoefte en huidige capaciteit in 2029 als in balans en stabiel.
- Medegebruik: 1 groep BSO (108 m²) van Humanitas in het Startblok. Per 1 augustus 2015 tevens: bibliotheek (80 m²) in Startblok, peuterspeelzaal in Sint Jozef (155 m²).
- Beide schoolbesturen (SKOA en Voila) willen eigen identiteit en locatie toekomstgericht handhaven.
- Knelpunten:
  - Duurzame partnerships creëren die ook bij vervangende nieuwbouw tegen 2029-2030 structureel bijdragen aan het dagprogramma's van de kinderen.
- Ambities:
  - Huisvesting van de twee scholen op 1 locatie gewenst.
  - Resterende leegstand in de bestaande gebouwen door autonome groei met eigen leerlingen invullen.
  - Aspecten van Passend Onderwijs en Integraal kindcentrum vanuit ervaringen in Achterveld en elders in gemeente Leusden toepassen.

5.3 Spreidingsgebied Achterveld

Ruimtecapaciteit en ruimtebehoefte in beeld

In het spreidingsgebied Achterveld is op dit moment een ruimtecapaciteit van in totaal 2.572 m2 BVO. De prognoses van ruimtebehoefte zijn verschillend voor de twee scholen in het dorp Achterveld.

Sint Jozef. Ten opzichte van de huidige ruimtecapaciteit wordt de komende 15 jaren 1 keer een ruimte behoefte voorspeld die 25 % lager ligt. De prognoses voor 2014, 2024 en 2029 zijn beter, in die voor 2029 zijn behoefte en capaciteit zelfs in balans. In de onder gegeven tabel is het ruimtebeslag van het per 1 augustus 2015 aanwezige medegebruik opgenomen. Uit deze tabel blijkt dat door autonome groei met eigen leerlingen Sint Jozef tegen 2029 waarschijnlijk niet meer in staat is medegebruik aan de peuterspeelzaal te bieden in de huidige huisvesting.

Startblok. De school kent het ingrijpendste ruimteoverschot. Samen met Sint Jozef en de gemeente is nieuw medegebruik per 1 augustus 2015 gerealiseerd. In het Startblok is er 80 m2 voor de bibliotheek in medegebruik gekomen. Onderstaande tabel laat zien dat er tot 2029 nog circa 200 m2 leegstand voor medegebruik beschikbaar is in het Startblok. Huidig medegebruik is door BSO en bibliotheek.

Capaciteit en behoefte	Capaciteit		Prognoses behoefte schoolgebouwen				Verschil / leegstand			
	Ruimte	Capaciteit	Ruimte	Ruimte	Ruimte	Ruimte	Leegstand	Leegstand	Leegstand	Leegstand
			behoefte	behoefte	behoefte	behoefte				
	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs	onderwijs
BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	BVO	
Primair Onderwijs [bestuur]		2014	2019	2024	2029	2014	2019	2024	2029	
Cluster Achterveld:										
St. Jozef [SKOA]	1.281	1.055	1.010	1.120	1.261	226	271	161	20	
Startblok [Voila]	1.291	673	743	819	914	618	548	472	377	
Totalen	2.572	1.728	1.753	1.939	2.175	844	819	633	397	
Legenda	stabiel 0 %		medegebruik St. Jozef 1 aug. 2015				155	155	155	155
	> 25 % krimp		medegebruik Startblok 1 aug. 2015				188	188	188	188
	>50 % krimp		totaal leegstand minus medegebruik				501	476	290	54

5.3 Spreidingsgebied Achterveld

Uitgangspunten nieuw bouwen Startblok:

- Om het medegebruik mogelijk te maken heeft Gemeente Leusden de investering voor gebouwelijke aanpassing ingebracht; deze investeringen worden direct middels een (huur)overeenkomst tussen gemeente en medegebruiker(s) verrekend.
- Onderwijskundig-financieel is het gebouw aan vervanging toe. Er is overeenstemming om vervanging in te zetten op 2029-2030. Ondertussen zal in overleg tussen gemeente en schoolbestuur gekeken worden of er voor de komende 10 jaar duurzaamheidsmaatregelen zijn die een noodzakelijk karakter hebben en/of in verhouding staan tot de investering voor de voorziene nieuwbouw.
- Het medegebruik van 1 groep BSO in nieuwbouw handhaven indien gewenst. Aan het schoolbestuur om tijdig voor te sorteren op duurzame partnerships in de nieuwbouw.
- Op maat bouwen van prognoses Startblok, plus de te huisvesten partner(s).

Opmerkingen:

- Het Startblok zat recent onder Leusdense stichtingsnorm van 105 leerlingen en gaat er langzaam verder boven uit stijgen.
- Het Startblok is overigens een nevenvestiging en daarom geldt hier dan niet de opheffingsnorm.
- De leegstand voor het Startblok is gekleurd doordat bij de opheffing van de P.C. school in Achterveld die vierkante meters capaciteit bij het Startblok zijn ondergebracht.
- Het schoolgebouw kende een leegstand van tegen de 50 %.
- Door medegebruik neemt deze leegstand af, er blijft tot 2029 ca. 200 m2 voorspelde leegstand over, of ca. 15 %.
- Het Startblok bewijst in Achterveld haar bestaansrecht. Voila hanteert een iets conservatievere stijging in haar leerlingenaantal op het Startblok dan de prognose door buro PVG: 125 leerlingen in 2029. Dit aantal is in het SIHPL gehanteerd voor de vervangende nieuwbouw.

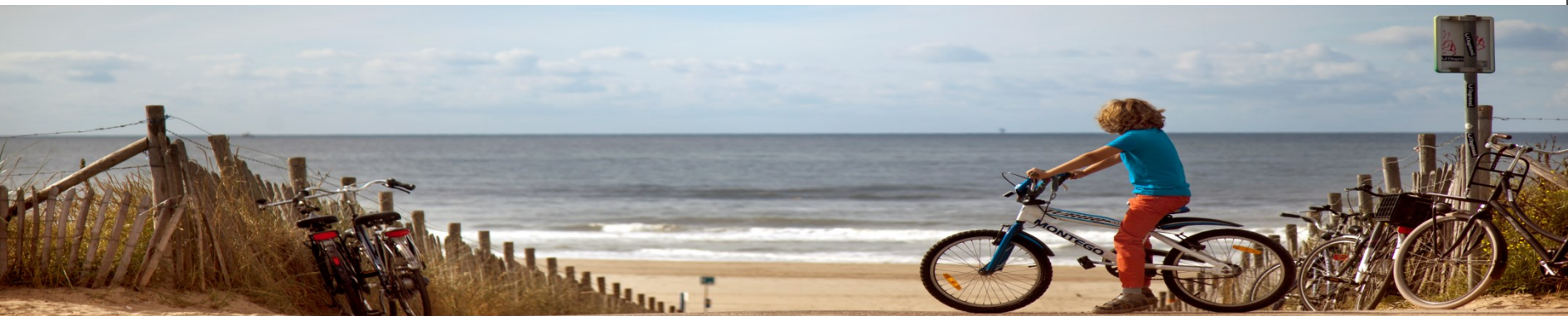
5.3 Spreidingsgebied Achterveld

Uitgangspunten nieuw bouwen Sint Jozef:

- Om het medegebruik mogelijk te maken heeft Gemeente Leusden de investering voor gebouwelijke aanpassing ingebracht; deze investeringen worden direct middels een (huur)overeenkomst tussen gemeente en medegebruiker(s) verrekend.
- Onderwijskundig-financieel is het gebouw aan vervanging toe. Er is overeenstemming om vervanging in te zetten op 2029-2030. Ondertussen zal in overleg tussen gemeente en schoolbestuur gekeken worden of er voor de komende 10 jaar duurzaamheidsmaatregelen zijn die een noodzakelijk karakter hebben en/of in verhouding staan tot de investering voor de voorziene nieuwbouw.
- Het medegebruik van peuterspeelzaalwerk in nieuwbouw handhaven indien gewenst. Aan het schoolbestuur om tijdig voor te sorteren op duurzame partnerships in de nieuwbouw.
- Concrete toepassing van huisvestingseisen om (aspecten van) Passend Onderwijs in een alleenstaande school te kunnen bieden.
- Op maat bouwen van prognoses Sint Jozef, plus de te huisvesten partner(s).

Opmerkingen:

- Sint Jozef kent een solide basis.
- Op moment van voorgenomen vervangende nieuwbouw in 2029-2030 is de ruimte behoefte van Sint Jozef op het niveau van november 2014.
- In 2029 kan in de bestaande bouw niet langer het peuterspeelzaalwerk worden gehuisvest door autonome groei van het aantal leerlingen in Sint Jozef.

5.3 Spreidingsgebied Achterveld

Conclusie

Vervangende nieuwbouw biedt de twee scholen in spreidingsgebied Achterveld een gezonde exploitatiebasis en de kans om hun onderwijskundig concept en bijpassende omvang te actualiseren.

In dit spreidingsgebied is zelfstandigheid vanuit eigen identiteit duidelijk aanwezig. Beide schoolbesturen spreken zich tegelijkertijd ervoor uit om op 1 locatie samen 1 gebouw te ontwikkelen.

Functies die buiten de directe leeromgeving van de kinderen moeten plaatshebben, hebben zodoende de kans van extra samen te verdelen vierkante meters van vaste voeten (200+200 m²).

Duurzame relaties met de (nieuwe) partner(s) opbouwen en voorsorteren op het moment van nieuwbouw.

Het budget vervangende nieuwbouw voor onderstaande keuzen is opgenomen in hoofdstuk 7, Financieel overzicht. Dit budget zal na besluitvorming over het SIHPL worden verwerkt in de Meerjarenbegroting van de gemeente.

De schoolbesturen zullen tijdig het onderhoud aan gebouwen afstemmen op de planning voor vervangende nieuwbouw, hier 2029-2030. Met als doel uit te sparen onderhoudsgelden als aanvullend budget in te brengen voor de vervangende nieuwbouw.

Voorzieningen	Keuze
Sint Jozef	vervangende nieuwbouw, in cluster met het Startblok, realisatie 2029-2030
Startblok	vervangende nieuwbouw, in cluster met Sint Jozef, realisatie 2029-2030

6. HUISVESTINGSAGENDA

De huisvestingsagenda 2015 – 2030 brengt in beeld wat de gemeente Leusden en haar onderwijspartners de komende vijftien jaren gaan aanpakken op het gebied van onderwijshuisvesting. De taken in de agenda komen voort uit de hiervoor weergegeven ontwikkelingen en acties per spreidingsgebied alsook vanuit de trends en ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting waar de gemeente Leusden de komende jaren voor staat.

6. Huisvestingsagenda

stap		duur (mnd)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Berkelwijk							
1	Plan door partners	6	1-okt-2015					
2	PvE/Structuurontwerp/Massa	6		1-apr-2016				
3	RO ontwerp & communicatie	6		1-okt-2016				
4	RO procedure	10			1-apr-2017			
5	Vraagformulering	3				1-feb-2018		
6	Aanbesteding	6				1-mei-2018		
7	Engineering	6					1-dec-2018	
8	Bouw	18					1-mei-2019	
9	Ingebruikname							1-dec-2020

stap		duur (mnd)	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Groenhouten							
1	Plan door partners	6	1-aug-2018					
2	PvE/Structuurontwerp/Massa	6		1-feb-2019				
3	RO ontwerp & communicatie	6		1-aug-2019				
4	RO procedure	12			1-feb-2020			
5	Vraagformulering	3				1-feb-2021		
6	Aanbesteding	6				1-mei-2021		
7	Engineering	6					1-dec-2021	
8	Bouw	18					1-mei-2022	
9	Ingebruikname							1-dec-2023

6. Huisvestingsagenda

stap		duur (mnd)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	Achterveld							
1	Plan door partners	6	1-aug-2025					
2	PvE/Structuurontwerp/Massa	6		1-feb-2026				
3	RO ontwerp & communicatie	6		1-aug-2026				
4	RO procedure	12			1-feb-2027			
5	Vraagformulering	3				1-feb-2028		
6	Aanbesteding	6				1-mei-2028		
7	Engineering	6					1-dec-2028	
8	Bouw	18					1-mei-2029	
9	Ingebruikname							1-dec-2030

7. FINANCIËEL OVERZICHT

Uit de huisvestingsagenda 2015 – 2030 vloeit een aantal ontwikkelingen voort, die financiële consequenties met zich meebrengt. In dit onderdeel worden deze financiële consequenties in beeld gebracht voor de periode 2015 – 2030.

7. Financieel overzicht SIHPL 2015 - 2030

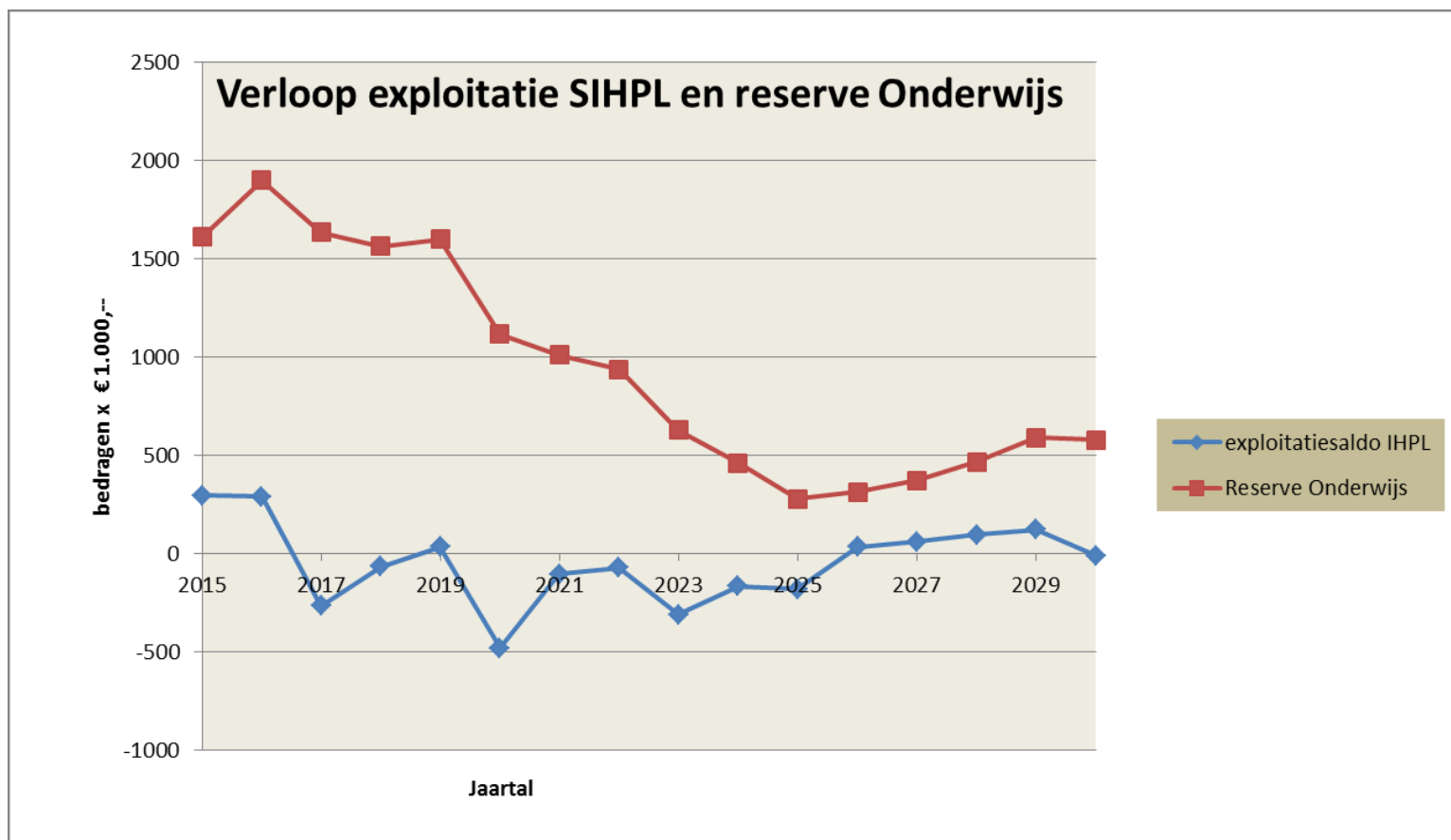
Investeringsplan SIHPL 2015-2030	(bedragen x € 1.000)															
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Ontvlechting SOK WSL/gemeente		1.106														
Uitbreidingen Antares		276														
investeringen 'niet-MFC' scholen:																
spreidingsgebied Berkelwijk / t Ronde						2.456										
spreidingsgebied Berkelwijk / Holm Heerd						3.203										
Scholen spreidingsgebied Groenhouten								3.981								
spreidingsgebied Achterveld / Startblok																1.997
spreidingsgebied Achterveld / St. Jozef																2.884
Totaal		1.382	0	0	0	5.659	0	0	3.981	0	0	0	0	0	0	4.881

Onderbouwing financieel kader

In bovenstaande doorrekening is rekening gehouden met:

- In het investeringsplan zijn nog niet opgenomen kosten voor sloop en bouwrijp maken, eventuele tijdelijke huisvesting of infrastructuur.
- Het investeringsplan is gebaseerd op besparing door de kaderstelling van meerdere scholen op een locatie huisvesten.
- De dekking voor dit investeringsplan is exclusief bijdragen vanuit het onderwijsveld. Bij het naar voren halen van geplande investeringen voor vervangende nieuwbouw gaan wij ervan uit dat het onderwijsveld additioneel in de lasten kan bijdragen omdat in dat geval kan worden bespaard op het uitvoeren van het groot onderhoud. Bestuur Voila heeft inmiddels maximaal € 200.000,- toegezegd uit dotaties Holm, Heerd, Hobbit en Kompas. Vereniging voor Montessorionderwijs Leusden heeft de intentie uitgesproken eigen middelen beschikbaar te zullen stellen.
- De dekking voor dit investeringsplan is exclusief bijdragen voor aanvullende voorzieningen, ook niet onderwijs voorzieningen. Financiering door de gemeente van dergelijke aanvullende voorzieningen is mogelijk mits deze investeringen op termijn volledig worden terugverdiend uit de exploitatie door het betreffende schoolbestuur en via een huurvergoeding budgettair neutraal aan de gemeente wordt vergoed. Uitgangspunt is dat de onderwijsbesturen in voorkomende gevallen ook andere dan gemeentelijke financiering onderzoeken.
- De door de Raad opgelegde taakstellende bezuiniging op onderwijsterrein wordt in overleg met het onderwijsveld gerealiseerd. Ten dele in huisvesting onderwijs, onder meer door het minimaliseren van leegstand en overcapaciteit, ten dele in mogelijke resultaten als gevolg van de aanbesteding leerlingenvervoer 2015.
- Projectfinanciering MFC Atria is tegen de hogere rentelast van 1,7% opgenomen.
- Een niet benutte post van € 300.000,- uit het project MFC Atria is nog niet in de bovenstaande cijfers opgenomen.
- Bijdrage Gemeente Leusden in ontvlechting van de SOK tussen Gemeente en WSL (€ 1,1 miljoen geactiveerd over 40 jaar). Hier over zal een separaat voorstel aan de gemeenteraad worden aangeboden.
- Toekomstige huisvesting Antares: uitbreiding 3 groepen per 1-1-2016 en vastklikken van huur op 28 groepen voor komende 10 jaar (dit is het zogeheten worstcasescenario, onderdeel van lopende gesprekken tussen Gemeente Leusden en WSL). Punt 8 kan in de verdere uitwerking/besluitvorming tussen partijen nog tot budgettaire wijzigingen leiden.
- Er is uitgegaan van een rente van 1 % op investeringen. De lage rente heeft een sterke neerwaartse invloed op de kosten die ten laste van de reserve worden gebracht. De vraag is of daar in 2020 of 2030 nog sprake van zal zijn.

7. Financieel overzicht SIHPL 2015 - 2030

Onderbouwing financieel kader

Op grond van de door ons gehanteerde uitgangspunten bevat de reserve onderwijshuisvesting voldoende middelen om de investeringsbedragen en –planning zoals vermeld in de tabel investeringsplan op het voorgaand blad te kunnen uitvoeren. Daarbij wordt voornamelijk uitgegaan van alleen de investeringen voor het onderwijs deel met een toegepaste opslag voor de frisse scholen eisen klasse B volgens Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Leusden 2015 en het naar voren halen van investeringen volgens de tabel investeringsplan op het voorgaand blad. In het getoonde exploitatiesaldo SIHPL zijn opgenomen de kapitaallasten die voortkomen uit toekomstige vervangende nieuwbouw, tevens de huidige kapitaallasten van bestaande schoolgebouwen en gymnastieklokalen alsook de huur verschuldigd aan WSL voor het onderwijskundig deel in MFC Antares en tenslotte kosten voor leerlingenprognoses en schade als gevolg van vandalisme aan schoolgebouwen.

8. TOT SLOT

Met dit huisvestingsplan is het beleidskader geformuleerd voor toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting. Op basis van het beleidskader zijn vervolgens keuzes gemaakt hoe de gemeente Leusden en haar onderwijspartners op kortere (en lange) termijn om willen gaan met onderwijshuisvesting voor de zogenaamde zeven 'niet-MFC' scholen.

De ontwikkeling van het leerlingenaantal laat een sterke daling zien in de gemeente Leusden. Hierop zijn ook uitzonderingen.

Dit is gedetailleerd gepresenteerd in paragrafen voor de drie benoemde spreidingsgebieden.

Om dit Strategisch Integraal Huisvestingsplan Leusden (SIHPL) ook een instrument te laten zijn voor de trends en ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting zijn kaders en uitgangspunten geformuleerd. De komende vijf jaar worden vervolgstappen gezet in de uitwerking naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau op het gebied van onderwijshuisvesting in de gemeente Leusden, in het bijzonder voor de 7 'niet-MFC' scholen.

Om de uitwerking van de huisvestingsagenda in lijn met het gestelde beleidskader in dit SIHPL te monitoren wordt halfjaarlijks een OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) georganiseerd. In dit overleg worden alle ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting besproken door de Gemeente Leusden en de schoolbesturen in uw gemeente.

Dit SIHPL markeert ook een stap voor wat betreft de rol van de gemeente Leusden rond onderwijs(huisvesting). Met het beschikbaar stellen van investeringsbudgetten voor al de zeven 'niet-MFC' scholen is de huisvesting van die scholen binnen de eindtermijn van dit SIHPL op een kwalitatief uitstekend en toekomstbestendig niveau gebracht. In deze komende periode kan derhalve nagedacht worden welke rol de gemeente Leusden best kan (blijven) spelen om het kind tussen 0 en 12 jaar te ondersteunen.

Bijlage 2. Lijst met afkortingen en colofon

Lijst met afkortingen

Bao: Basisonderwijs

BS: Basisschool

BSO: Buitenschoolse opvang

BVO: vierkante meters Bruto Vloer Oppervlak

CUP: College uitvoeringsprogramma

GBA: Gemeentelijke Basis Administratie

IHP: Integraal Huisvestingsplan

IKC: Integraal kindcentrum

MFC: Multifunctioneel Centrum

MIVA toilet: minder valide toilet unit

OOGO: Op Overeenstemming Gericht Overleg

PO: Primair Onderwijs

PVG: Planning Verband Groningen

SIHPL: Strategisch Integraal Huisvestingsplan Leusden

SKOA: Stichting Katholiek Onderwijs Achterveld

SOK: samenwerkingsovereenkomst

VMOL: Vereniging voor Montessorionderwijs Leusden

Voila: Stichting Voila, Verschillend onderwijs in Leusden en Achterveld

VVHO: Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs

VVE: Voor- en vroegschoolse voorzieningen

WPO: Wet op het Primair Onderwijs

WVO: Wet op het Voortgezet Onderwijs

Colofon

Uitgave gemeente Leusden, 2015

Status: 1.0 (definitief)

Auteurs Erik van Beurden, Chris Schuckman, Geert Luiten, Henk Krakkers

Met dank aan de schoolbestuurders in Leusden en Achterveld voor hun hulp bij de totstandkoming van dit SIHPL. Dank ook voor toestemming van Vereniging Montessori Leusden en van Voila om uit hun beleidsplannen en visieontwikkeling te mogen citeren onder 3.2. Dank aan Hank Beermann voor zijn rol in de gedachtenvorming maart 2015. Dank aan collega's Marisa van Burken, Emco Eissens, Astrid de Heer, Henriëtte Jansen, Ser Janssen, Jolanda ter Mors, Marrit van der Scheer en Titia Teeuwisse voor hun input en steun.